

Dvojni zakon.

Ker smo v tej zadevi že objavili v civilnej pravdi izdane razsodbe, objavimo sedaj tudi kazensko rozsodbo.

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani je izrekla naslednjo rozsodbo:

Zatoženec, Alfred Meninger vitez Lerchenthal, 45 let star, v Krapini (Hrvatsko) rojen, rimsko-katoliške vere, oženjen, podčastnik, pozneje lajtenant v cesarskej meksikanskej vojni, potem poštni ekspeditor in pisar v Novem mestu, na zadnje dijurnist in agent asekurance v Mahrenbergu, oče jednega otroka iz prvega, in šestih otrok iz drugega zakona, od sodnije še nikoli kaznovan — kriv je po §. 206 kaz. zak. kot neposreden činitelj hudo delstva dvojnega zakona, izvršenega s tem, da se je, ko je dne 4. oktobra 1866 v Meksiki z njim poročena soproga Rozalija Perez še živela in ne da bi se bil ta zakon ločil, dne 22. septembra leta 1868 in v cerkvi pri sv. Jakobu v Ljubljani z Marijo Konschegg poročil — in se radi tega po §. 208 odst. 2 z uporabo §§. 54 in 55 kaz. zak. v kazen dvemesečne težke z jednim postom vsak teden poostrene ječe, kakor po §. 389 kaz. pr. reda v to obsodi, da državi stroške kazenske obravnave povrne.

Ob jednem izgubi po §. 27 lit. a. kaz. zak. plemstvo.

Razlogi:

S civilnimi rozsodbami c. kr. okrožne sodnije v Novem mestu od 8. novembra 1879, št. 647, c. kr. nadsodnije v Gradci od 17. novembra 1880, št. 8860 in c. kr. najvišjega sodišča v Beči od 12. julija 1881, št. 3918, je pravomočno dokazano, da je od zatoženca dne 4. oktobra 1866 v Meksiki z Rozalijo Perez skleneni zakon veljaven in da v svojej veljavi še obstoji, kakor tudi, da je pozneje od zatoženca dne 22. septembra 1868 v Ljubljani z Marijo Konschegg skleneni zakon zaradi ovire obstoječega zakona neveljaven. Ker pa zatoženec istinitosti teh dveh zakonskih zvez razen tega tudi še sam trdi, in ker se mora po §. 5 kaz. pr. r. rozsodba civilnega sodnika zadevajoče predvprašanje o veljavnosti zakonov kazenskej rozsodbi podložiti, — tedaj so objektivni znaki

izvršenega hudodelstva dvojnega zakona po §. 206 kaz. zak. v predležečem slučaju dokazani. —

V subjektivnem oziru pa zatoženec hudi namen, ki je k izvršitvi hudodelstva potreben, taji, rekoč, da je bil za časa sklenitve (druzega) zakona z Marijo Konschegg v zmotnjavi, katera mu njegov čin za hudodelstvo smatrati ni dopuščala in katera tedaj involvira kazen izključevajoči uzrok §. 2 lit. e. kaz. zak.

Zatoženi naslanja svojo trditev na okoliščine, da je bil od zgodnje mladosti vojak, da obredov zakonske zveze ni, ali vsaj popolnoma ni poznal in da je dne 22. septembra oziroma 4. oktobra 1866 v Meksiki izvršene civilne in cerkvene akte le za častno in na solenni način dano zakonsko obljubo smátral, kar se posebno iz tega razvida, da se proti navadi prstani niso zamenjali, da so konec junija 1867 kma lo po smrti cesarja Maksimilijana v Meksiki po vseh cestah očitno nabite proklamacije predsednika republike Benuita Juareza vse pod prejšnjim cesarstvom sklenene pogodbe kontrakti etc, za razrešene in nične razklicale, iz česar je moral zatoženec, kateri se je kmalu potem z nekim večjim transportom čez severno Ameriko v Avstrijo vrnil, sklepati, da je tudi zakona, ko bi ga bil prej sklenil, prost postal. Konečno trdi zatoženi, da je po svojej vrnitvi v domačijo vseh eventualno še mogočih dvomb o pravnih nasledkih v Meksiki sklenenega tako imenovanega zakona popolnoma rešen bil po atestatu, ki ga je prejel od zastopnika c. kr. meksikanskega kora v Beči dato 17. novembra 1867, po katerem se je od kompetentne strani izreklo, da je bil do konca decembra 1866, kakor stoji v tako zvanem listu gruntne knjige (Grundbuchsblatt), neoženjen.

Zatoženec je iz vsega tega sklepati moral, da je prost in neoženjen in da je v Meksiki z Rozalijo Perez le zakonsko obljubo, nikoli pa ne zakona sklenil. Temu zagovarjanju nasproti je po razsodbinih razlogih civilnih rozsodb vseh treh instanc, katere se ozirajo na tudi pri glavnej obravnavi prebrane originalne akte s poverjenimi prevodi vred, dokazano, da so se zunanji obredi civilnega in še bolj cerkvenega zakona z nenavadno natančnostjo in vestnostjo izvršili, tako, da takrat trideset let stari zatoženec kot častnik in kot izobražen mož o naravi akta kot zakona (in ne samo kot zakonske obljube) nikakor ni mogel dvomiti, akoravno se je proti našej navadi zamenjava prstanov opustila. V tem nas

podpira tudi okoliščina, da je zatoženec, kar tudi sam pripoznava, začetkom leta 1867 lastnoročno pisano prošnjo, koji je bil priložen poročni list, pri vodstvu nemške hiše v Meksiki vložil, v kateri se zaznamenujejo za zaročenega in prosi podpore za se in za svojo nosečo soprogo. Tudi v nekem dne 20. septembra 1867 iz Novega mesta Rozaliji Perez poslanem pismu je to sprogó in sam sebe soproga in očeta imenoval, katerega srčna želja je, ž njo živeti do črnéga groba. Dalje je s pismom nemškega opravilnika in generalnega konzula ddto. Meksika 28. aprila 1870 dokazano, da proklamacij tacega obsega, kakor je zateženec trdil, sploh ni bilo, marveč, da so se še v teku l. 1867 zakonske in civilne pogodbe, katere so se bile pod cesarstvom sklenile, z vladnim dekretom splošno kot veljavne razglasile, in da so se omenjene proklamacije k večjemu na politične kontrakte, pravne razmere in podejljivte služb iz časa cesarstva ali francoskega zasedanja ozirati mogle, vsled česar ona zmotnjava zatoženca zopet podporo izgubi. — Pred vsem drugim pa zmotnjavo zatoženca popolnoma to ovriže, da je zgoraj omenjeni certifikat vsled prošnje ddto. 12. novembra 1867, tedaj v času izšel, v katerem je zatoženi Marijo Konschegg že poznal, ter je morda že na poročitev ž njo mislil. Njegova lakonično kratka stilizacija dotične prošnje sumičenje opravičuje, da je zatoženec obstoječi zakon nalašč zakrival, mej tem ko bi bil vender, če mu je bilo po njegovej trditvi za avtentično potrdilo svojega samstva, natančnejše določbe tako zvanega zakona, ime neveste i. t. d. v izlajšanje preiskavanja navesti moral.

Slednjič pa zatoženec iz okoliščine, da se njegov zakonski stan ni zaznamenoval v listu gruntne knjige, ravno kot dolgoletni vojak pri od njega samega potrjenej negotovosti in nerednosti takratnih vojnih in državnih razmer in pri tem, da se je kmalo po njegovej poroki „palatinalna garda“ razšla, nikakor ni smel motivirano sklepati, da je res neoženjen ostal, ampak smatrati je mogel in moral opustitev zaznamenovanja le kot pomoto vojaškega evidenčnega urada.

To uvaževaje prišel je sodnijski dvor da motiviranega prepričanja, da je zatoženec tako za časa prve poroke dne 4. oktobra 1866 vedeti moral in vedel, da je zakon sklenil, kakor tudi, da se ves čas od 4. oktobra 1866 do 22. septembra 1868, kateri dan se je v drugo poročil, nikoli ni ničesar prigodilo, kar bi mu dalo

nagon k mnenji, da je bil v Meksiki sklenen zakon že začetkoma neveljaven, ali da je pozneje neveljaven postal ali pa le za Avstrijo neveljaven bil.

Ker je tedaj istinost dovršenega hudodelstva dvojnega zakona po §. 206 kaz. zak. tudi v subjektivnem oziru brezdvomno dokazana, moral se je zatoženi po predlogu državnega pravdnika tega hudodelstva s predležečo razsodbo krivega spoznati.

Ker je zatoženec svojei drugej soprogi Mariji Konschegg ovire vsled obstoječega zakona zamolčal, ter jej še le po poroki nekaj nepopolnega o svojei razmeri do Rozarije Perez povedal, morala se je kazen po 2. odd. §. 208 kaz. zak. z 1 — 5letno težko ječo odmeriti. Obtežujočega ni bilo ničesar, olajšujoče pa je bilo njegovo breznapačno in deloma tudi pohvaljeno prejšnje življenje, potem deloma faktična izpovedba zatoženca in slednjič njegov skoro 4 mesece trajajoči preiskovalni zapor v letu 1870. Glede na to in na nedolžno njegovo ženo Rozarijo roj. Perez in njenega 13letnega sina, kakor na 6 njegovih otrok iz družega zakona, kateri imajo po §. 160. drž. zak. in cesarskej naredbi od 3. junija 1858, št. 92 drž. zak. do zatoženega kot svojega očeta vse pravice zakonskih otrok, slednjič glede na žalostne materijalne razmere zatoženca dozdevalo se je sodništvu kot opravičeno, da se ob jednom uporabita tudi §§. 54 in 55 kaz. zak. ter se je vsled tega zatožencu naložena kazen kot za priležno odmerjena smatrala.

Razžaljenje svečenika pri izvrševanji cerkvenega opravila. (§. 303 kaz. zak.)

(Razsodba o d 21. aprila 1879, št. 1351.)

Državno pravdništvo v Celovci je zatožilo Ano A., da je župnika V. pri blagoslovljenji njenega otroka na pokopališči v P. s psovko razžalila. (§. 303 kaz. zak.) Deželna sodnija pa jo je oprostila te zatožbe in jo obsodila le zaradi prestopka §. 496 kaz. zak. in to z ozirom na to, da župnik ni bil pri izvrševanji cerkvenega opravila razžaljen, ker je bil v trenutku razžaljenja cer-